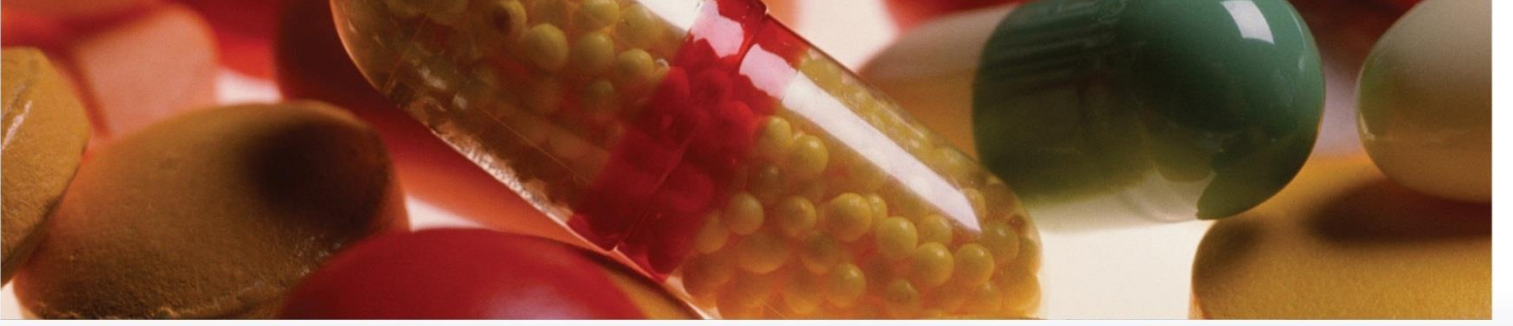

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

İL AÇ VE ECZACILIK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Sektör Raporları

İhracat Genel Müdürlüğü
Kimya Ürünleri ve Özel İhracat Daire Başkanlığı

İLAÇ VE ECZACILIK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

İlaç ve eczacılık ürünleri sanayi, Standart Uluslararası Ticari Sınıflandırmaya (SITC) göre 541. bölümde, Armonize Sisteme göre ise 29. ve 30. fasıllarda tanımlanmaktadır. Buna göre; sektör kapsamında yer alan ürünler; provitamin ve vitaminler, hormonlar ve türevleri, glikoziler, bitkisel alkaloidler, antibiyotikler, tedavide kullanılan organlar, kan, serum ve aşılarda, ilaçlar, gaz bezleri ve steril malzemeler olarak sayılabilir.

İlaç sektörü, beşeri ve veteriner hekimlikte tedavi edici, koruyucu ve tanı amaçlı olarak kullanılan sentetik, bitkisel, hayvansal ve biyolojik kaynaklı kimyasal maddeleri farmasötik teknolojiye uygun olarak üreterek tedaviye sunan bir sanayi dalıdır.

HS No: (2936-2939, 2941, 3001-3006)

DÜNYA ÜRETİMİ

İlaç sanayi, en yüksek katma değer sağlayan sektörlerin arasında yer almaktadır. Dünya ilaç sektörü son yıllarda hızlı bir büyüme süreci içerisine girmiştir. Demografik değişim, ortalama yaşam süresinin artışı, hastalık paternlerindeki değişimler, sosyal küreselleşme, sağlık hizmetlerine erişimdeki anlamlı artış ve sosyal devlet olgusunun doğuşu dünya ilaç sektörünün büyümesinde önemli rol oynamıştır.

IMS verilerine göre sektör, 2015 yılında 1,08 trilyon ABD dolarlık (sabit dolar fiyatı) toplam pazar hacmine ulaşmış olup, dünya ilaç pazarının %95'ine uluslararası alanda faaliyet gösteren şirketler sahip bulunmaktadır. 2015'te dünya ilaç satışlarının yaklaşık %35'ini ABD, %7'sini Çin ve %6'sını Japonya olmak üzere ilk üç ülke toplam satışların neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

İlaç sektöründe Ar-Ge, yeni bir molekülün keşfini içeren temel Ar-Ge çalışmaları, keşfedilen molekülün laboratuvar ortamında belli aşamaları geçtikten sonra insanların yararına kullanılabilir ve güvenli ve etkin bir ilaç olabilmesini sağlayan klinik araştırmalar ve bunun yanında mevcut ürünler üzerinden geliştirilen yeni formülasyonlara ve kombinasyonlara dayalı olarak tedaviye farklı seçenekler sunan katma değerli eşdeğer ürünlere yönelik çalışmaları içermektedir.

Dünyadaki toplam Ar-Ge harcamalarının %14,4'ü ilaç sektörü tarafından gerçekleştirilmektedir. İlaç Ar-Ge harcamaları uzun süreç ve yüksek maliyet gerektirmektedir. Bir molekülün beşeri ilaca dönüşmesi ortalama 10-15 yılı bulabilmekte ve yüksek yatırım tutarları gerektirmektedir. İlaç sektörünün 2013 yılı sonu itibariyle küresel Ar-Ge harcamaları yaklaşık 137 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

ABD; Ar-Ge harcamalarındaki payı, kişi başına düşen ilaç tüketimi, araştırmacı ilaç sanayii ve ciroları itibarı ile dünyanın önde gelen pek çok firmasının merkezi olması gibi hususlar çerçevesinde sektörün en önemli aktörü konumundadır. İlaç sektöründe, Kuzey Amerika kıtası için tahmin edilen %1-4 büyüme ile ABD'nin liderliğinin 2016 yılına kadar olan süreçte de devam etmesi beklenmektedir (IMS Health Raporu). Öte yandan, AB ilaç sanayinde ABD'den sonra ikinci en büyük üretim merkezi olup, anılan sıralamada AB'yi Japonya izlemektedir.

Son yıllarda pazara verilen ilaçların %20'si biyoteknoloji ürünleridir. 2010 yılında dünya çapında 830 milyar ABD doları olan tüm ilaç satışları içinde dünya ilaç piyasasının %14'ünü oluşturan biyolojik ilaçların satışları 116 milyar ABD dolarıdır. Bu toplam içinde biyobenzerlerin tutarı 380 milyon ABD dolarıdır. Biyolojik ilaçların yaklaşık 2/3'ü rekombinant proteinler, 1/3'ü ise antikorlardır. Biyolojik ilaçların piyasa büyüklüğü, 2000-2010 döneminde 3 katına çıkmıştır. 2011 yılında biyolojik ilaç sektörünün yaklaşık %1,1'ini oluşturan biyobenzer ilaçların payının önümüzdeki on yıl içerisinde on kat artması beklenmektedir. Ülkemizde ise IMS ve İEİS verilerine göre, 2015 yılında biyoteknolojik ürünlerin reçeteli pazar içindeki payı değer bazında %16,6 ve biyobenzer ürünlerin reçeteli pazar içindeki payı %0,5'tir.

Avrupa'da başlayan biyobenzer ilaç üretimi günümüzde gelişmekte olan ülkelerde (Çin, Hindistan, G.Kore) yoğunlaşmakta olup, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerde de biyoteknolojik ürünlere yönelik kaynak ayrılmaktadır.

DÜNYA TİCARETİ

Dünya ilaç ithalatı, 2015 yılında bir önceki yıla oranla %3,4 azalışla **548,4 Milyar ABD Doları** değerinde gerçekleşmiştir. GTİP bazında incelendiğinde; ilaç sektöründeki en önemli kalemin, ihracatta olduğu gibi, **3004 GTİP numaralı perakende hale getirilmiş ilaçlar** olduğu görülmektedir. Bu ürünü, 3002 GTİP numaralı tedavide kullanılan kanlar serumlar aşular ile hormonlar vb. öncelikle kullanılan türevleri takip etmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Dünya İlaç ve Eczacılık Sektörü İthalatı (1000 ABD \$)

GTİP No	İlaçlar	2013	2014	2015	2014-2015 Değişim (%)	Pay (%) 2015
2936	Provitamin ve vitaminler	6.964.602	7.126.523	6.700.989	-5,97%	1,22%
2937	Hormonlar vb öncelikle kullanılan türevleri	17.326.852	18.409.107	16.033.352	-12,91%	2,92%
2938	Glikoziler vb tuzları esterleri eterleri ve diğer türevleri	943.602	1.071.891	1.168.561	9,02%	0,21%
2939	Bitkisel alkaloidler vb tuzları esterleri eterleri ve diğer türevleri	2.366.198	2.184.417	2.286.009	4,65%	0,42%
2941	Antibiyotikler	13.074.477	12.337.963	11.963.462	-3,04%	2,18%
3001	Tedavide kullanılan guddeler ve diğer organlar	4.273.915	4.105.743	3.511.611	-14,47%	0,64%
3002	Tedavide kullanılan kanlar serumlar aşular ve diğer	108.814.692	123.589.029	124.645.186	0,85%	22,73%
3003	Tedavide kullanılan dozlandırılmamış veya perakende hale getirilmemiş ilaçlar	11.065.671	12.360.491	13.064.214	5,69%	2,38%
3004	Perakende hale getirilmiş ilaçlar	347.589.479	363.426.748	347.479.395	-4,39%	63,36%
3005	Tıpta cerrahide dışçılıkte kullanılan gaz bezleri bandajlar vb.maddeler	7.316.262	7.604.660	7.177.727	-5,61%	1,31%
3006	Cerrahide kullanılan steril malzemeler	14.987.414	15.295.055	14.357.330	-6,13%	2,62%
Toplam		534.723.164	567.511.627	548.387.836	-3,37%	100,00%

Kaynak: International Trade Center (ITC)-Trademap

2015 yılında dünya ilaç ithalatında önde gelen ülkeler ise; **ABD, Almanya, Belçika, İngiltere, Fransa ve Japonya** olmuştur. Bu ülkeler genellikle birbirlerinden ithalat yapmaktadır ve gelişmekte olan ülkelere yaptıkları ithalat düşük miktarlarda olmaktadır. Ayrıca, ilaç sektörünün gelişmiş olduğu ülkelerde de ilaç ve ilaç hammaddesi ithalatı yapılmaktadır. **Türkiye**, dünya ilaç ithalatçısı ülkeler sıralamasında, %0,84 oranındaki payı ile **22. sırada** gelmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Başlıca Dünya İlaç ve Eczacılık Ürünleri İthalatçısı Ülkeler

	İthalatçı Ülkeler	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2013	2014	2015	(2014-15)	2015
1	ABD	67.251.384	76.656.993	89.889.620	17,26%	16,39%
2	Almanya	47.312.589	50.790.823	47.193.068	-7,08%	8,61%
3	Belçika	41.066.831	42.621.339	39.116.865	-8,22%	7,13%
4	İngiltere	28.810.711	34.912.758	34.716.596	-0,56%	6,33%
5	Fransa	29.776.900	32.688.007	25.726.866	-21,30%	4,69%
6	Japonya	23.977.372	20.932.789	24.140.784	15,33%	4,40%
7	İtalya	24.953.175	24.847.140	23.654.190	-4,80%	4,31%
8	İsviçre	21.881.607	25.271.747	23.110.502	-8,55%	4,21%
9	ÇHC	17.262.992	19.095.551	20.351.736	6,58%	3,71%
10	Hollanda	16.216.230	20.090.724	19.635.946	-2,26%	3,58%
11	İspanya	15.083.958	15.836.853	15.427.492	-2,58%	2,81%
12	Kanada	12.782.066	13.360.969	12.603.537	-5,67%	2,30%
13	Rusya	14.983.207	13.223.478	8.738.975	-33,91%	1,59%
14	Avusturya	8.635.483	9.313.098	8.556.083	-8,13%	1,56%
15	Avustralya	9.858.083	8.961.215	7.785.150	-13,12%	1,42%
22	Türkiye	4.497.958	4.743.418	4.620.650	-2,59%	0,84%
	Liste Toplamı	384.350.546	413.346.902	405.268.060	-1,95%	73,90%
	Dünya Toplamı	534.723.164	567.511.627	548.387.836	-3,37%	100,00%

Kaynak: ITC Trade Map

TÜRKİYE'DE İLAÇ ve ECZACILIK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Türkiye, üretim standartları, teknolojisi ve kapasitesi itibarı ile oldukça gelişmiş bir ilaç sanayiine sahiptir. İlaç sanayi; önemli miktar ve çeşitlilikle üretim ve ihracat imkanına sahip, katma değeri yüksek olan sektörlerimizden biridir.

İnsan yaşamını doğrudan etkileyen sağlık ve tedavi hizmetleri sunması ve yüksek düzeyde Ar-Ge faaliyetleri nedeniyle ilaç endüstrisi stratejik bir sektör olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde ilaç endüstrisinin önemi giderek artmakta ve Türkiye ilaç sektörü hem dünyadaki gelişmelere paralel olarak hem de sağlıkta dönüşüm planı çerçevesinde değişmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen ve 1984 yılından itibaren yürürlüğe giren "İyi Üretim Uygulamaları" (Good Manufacturing practices-GMP) çerçevesinde gerekli yatırımları yaparak teknolojik alt yapısını güçlendirmiş, gelişmiş ülkelerle kıyaslanabilir bir

teknolojik düzeye ulaşmıştır. Türkiye’de de uluslararası norm ve standartlar uygulanmakta olup, ilaç üretim tesisleri Sağlık Bakanlığı’nca sıkı biçimde denetlenmektedir.

Türkiye toplam ilaç pazarı 2010-2015 yılları arasında bileşik bazda yıllık ortalama %5,2 oranında büyümüştür. 2015 yılında bir önceki yıla göre %15,5 oranında büyüme göstermiş ve üretici fiyatlarıyla 16,86 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kutu bazında ise pazar, bir önceki yıla göre %6,7’lik büyüme göstermiştir.

Ülkemiz ilaç sektörü, uzun yıllara dayanan uluslararası kalite standartlarında üretim yapma deneyimine sahip olup, kaliteli insan gücü ve yüksek teknolojisi ile gelişmiş ülkelerle rekabet eden endüstrinin ürünleri, Avrupa Birliği (AB), Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere 160 ülkeye ihraç edilmektedir.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre, ülkemizde ilaç sektöründe yaklaşık 300 firma faaliyet göstermekte olup, ilaç üreticisi konumunda olan firmaların dağılım şu şekildedir: Ülkemizde; 67 ilaç üretim tesisi (12’si yabancı sermayeli) ve 65 üretici firma (12’si yabancı) ile 12 hammadde üretim tesisi (3’ü yabancı) ve 12 hammadde üreten firma (3’ü yabancı) bulunmaktadır. Endüstride, yaklaşık 31.000 kişi istihdam edilmekte ve 11.000 fazla ürün halkımızın hizmetine sunulmaktadır. Ülkemizdeki yabancı sermayeli firmaların 12’si üretimlerini kendi tesislerinde yapmaktadır. Sektörde, ileri teknolojiye uyum sağlayacak yüksek eğitim görmüş personel istihdamı ve buna bağlı olarak teknik bilgi düzeyi giderek artmaktadır.

Sağlık Bakanlığı 2013 yılı Kasım ayı verilerine göre Türkiye ilaç pazarında satışı olan toplam kayıtlı ilaç çeşidi 18.981 olup, satışı olan toplam ürün sayısı 1.871.469.389’dur. IMS (Intercontinental Marketing Services) verilerine göre Türkiye; Çin, Brezilya, Meksika, G.Kore, Hindistan ve Rusya ile birlikte gelişmekte olan 7 pazardan biri olarak değerlendirilmekte olup, 2015 yılında dünya ilaç pazarında ise 16. sırada yer almıştır.

2014 yılında kişi başına ilaç tüketimi Türkiye’de 187,9 TL iken; 2015 yılında kişi başına ilaç tüketimi %14 oranında artarak yaklaşık 214,2 TL olmuştur. Türkiye’de kutu bazında kişi başı ilaç tüketimi 2015 yılında bir önceki yıla göre %5 oranında artarak 24,7 kutu olarak gerçekleşmiştir (TÜİK, IMS, İEİS). Tedavi gruplarına göre ilaç tüketiminde onkoloji ürünleri değer bazında, antiromatizmal ilaçlar ise kutu bazında ilk sırada yer almaktadır.

2015 yılı itibariyle Türkiye’de kullanılan ilaçların kutu bazında yaklaşık %74,7’si, değer bazında ise %43,2’si ülkemizde üretilmektedir.

Dünya ilaç pazarındaki yeri gittikçe artan biyoteknolojik ilaçların Türkiye’de de üretimine yönelik çalışmalar başlamıştır. 2015 yılında Türkiye ilaç pazarında satışta olan 183 adet referans biyoteknolojik ürünün hepsi ithal edilirken, 38 biyobenzer ilaçtan 13 tanesinin üretimi ülkemizde yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra, 2013 yılında Türkiye’de “Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı” sektöründeki Ar-Ge harcaması bir önceki yıla göre %9,82 oranında büyüyerek yaklaşık 210 milyon TL düzeyine ulaşmıştır. İlaç sektörü Ar-Ge harcamalarının imalat sektörü toplam Ar-Ge harcamaları içindeki payı %5,82’dir.

Diğer taraftan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 13 ilaç firmasına Ar-Ge merkezi kurma onayı verilmiş olup, Mayıs 2016 itibariyle ilaç Ar-Ge merkezlerinin, toplam Ar-Ge merkezi (218 adet) içerisindeki payı %5,96’dır.

Ülkemizde ulusal ve uluslararası ilaç firmaları aktif olarak klinik araştırma faaliyetlerinde bulunmaktadır. Klinik araştırmalar ile ilgili 19 Ağustos 2011 tarihli ve 28030 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Sağlık Bakanlığı Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmeliği, Uluslararası İyi Klinik Uygulamaları İlkeleri, Avrupa Birliği Direktiflerine uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Ağustos 2015 itibariyle Türkiye klinik araştırma sayısı (1.957 adet) bakımından dünyada 31’inci, Avrupa’da ise 17’inci sırada yer almış ve dünya klinik araştırma sayısı toplamı (197.150 adet) içerisindeki payı %0,99 olmuştur.

TÜRKİYE’DE DIŞ TİCARET

Türkiye’de çoğunlukla biyoteknolojik ürünler, bazı aşular, kan ürünleri, bazı değiştirilmiş salım sistemine sahip olan ilaçlar, insülin ve kanser ilaçları gibi birçok tedavi grubundan ilaç ithalatı yapılmaktadır. İlaç endüstrisi gelişmiş ülkeler de dâhil olmak üzere, bütün ülkelerde, ilaç ve ilaç hammaddesi ithalatı yapılmaktadır. İlaç sektörü için önemli olan ithalat miktarı değil, ihracatın sektör kapasitesinin gerisinde kalması ve dış ticaret dengesinin ithalat lehine olmasıdır.

İhracat

İlaç ve eczacılık ürünleri 2015 yılı ihracatımızda ilk sırada 581,4 milyon ABD doları ile tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) (GTP:3004) yer almaktadır. Bu ürün grubunu insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler (GTP: 3002) ile bitkisel, alkaloidler vb. (GTP: 2939) takip etmektedir. 2015 yılında ihracatımız önceki yıla göre %9,7 oranında artarak yaklaşık 939 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. İlaç Sektörü İhracatımız

GTİP	Ürün	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2013 (\$)	2014 (\$)	2015 (\$)	(2014-15)	2015
2936	Provitaminler ve Vitaminler	2.268	3.353	2.803	-16,40%	0,06%
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle Hormon Olarak Kullanılan Türevleri	258	844	115	-86,37%	0,00%
2938	Glikozitler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	700	1400	609	-56,50%	0,01%
2939	Bitkisel Alkaloidler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	44.727	34.788	48.007	38,00%	1,04%
2941	Antibiyotikler	15.625	9.228	8.570	-7,13%	0,19%
3001	Tedavide Kullanılan Guddeler ve Diğer Organlar; Heparin	439	800	676	-15,50%	0,01%
3002	İnsan ve Hayvan Kanı, Serum, Aşı, Toksin Vb. Ürünler	12.956	124.245	242.480	95,16%	5,25%
3003	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Karıştırılmış İlaçlar (Dozsuz)	8.965	6.306	8.898	41,10%	0,19%
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	687.304	628.420	581.440	-7,48%	12,58%
3005	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte/Veterinerlikte Kullanılan Pamuk, Sargılar vs.	30.432	29.021	27.251	-6,10%	0,59%

3006	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Eczacılık Eşyası ve Müstahzarları	13.989	17.760	18.074	1,77%	0,39%
Genel Toplam		817.663	856.165	938.923	9,67%	20,32%

Kaynak: TÜİK

Ülkemizin 2015 yılı ilaç ihracatında ilk sırayı G. Kore almaktadır. Irak, Almanya, İsviçre ABD ve Azerbaycan diğer kayda değer ihracat pazarlarımızdır. Irak'a yönelik önemli miktarda gerçekleştirilen kayıtsız ilaç ihracatı da göz önüne alındığında, ülkemizin potansiyeli en yüksek pazarlarından birisinin Irak olduğu düşünülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Ülkelere Göre İlaç Sektörü İhracatımız

Sıra	Ülkeler	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2013	2014	2015	(2014-15)	2015
1	G. Kore	30.610	110.255	225.380	104,42%	24,00%
2	Irak	74.654	50.916	55.203	8,42%	5,88%
3	Almanya	64.192	56.746	48.905	-13,82%	5,21%
4	İsviçre	63.345	59.938	47.659	-20,49%	5,08%
5	ABD	32.811	31.651	47.265	49,33%	5,03%
6	Azerbaycan	30.402	30.795	32.066	4,13%	3,42%
7	K.K.T.C	30.014	0	26.875	100,00%	2,86%
8	Rusya	17.896	32.347	26.632	-17,67%	2,84%
9	İran	87.333	45.019	25.591	-43,16%	2,73%
10	Serbest Bölgeler	25.847	47.191	22.542	-52,23%	2,40%
11	Slovenya	19.030	17.852	21.026	17,78%	2,24%
12	Libya	14.220	12.599	19.543	55,12%	2,08%
13	İngiltere	18.227	20.446	16.871	-17,49%	1,80%
14	Suriye	1.950	13.520	15.470	14,42%	1,65%
15	Romanya	13.039	15.724	14.640	-6,89%	1,56%
16	Makedonya	4815	9.305	12.988	39,58%	1,38%
17	Gürcistan	8.912	13.872	12.846	-7,40%	1,37%
18	Afganistan	7.147	8.717	12.689	45,57%	1,35%
19	Singapur	12.880	14.452	11.648	-19,40%	1,24%
20	Özbekistan	11.003	19.668	10.939	-44,38%	1,17%
Liste Toplamı		568.327	611.013	706.778	15,67%	75,28%
Genel Toplam		817.663	856.165	938.923	9,67%	100,00%

Kaynak: TÜİK

Öte yandan, ilaç ve Eczacılık sektörü kapsamında ilgili İhracatçılar Birliği, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesindeki İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ile (İKMİB), Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) Genel Sekreterliği bünyesindeki Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AKMİB)'dir.

İthalat

İlaç ve diğer eczacılık ürünleri ithalatı 2015 yılında önceki yıla oranla %2,6 oranında azalış göstermiş ve 4,6 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Söz konusu sektör

ihracatında olduğu gibi ithalatın da önemli bir kısmını perakende haline getirilmiş ilaçlar (GTP: 3004) oluşturmaktadır (Tablo 5).

Tablo 5. İlaç Sektörü İthalatımız

GTİP	Ürün	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2013 (\$)	2014 (\$)	2015 (\$)	(2014-15)	2015
2936	Provitaminler ve Vitaminler	68.952	72.471	67.683	-6,61%	1,46%
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle Hormon Olarak Kullanılan Türevleri	40173	27619	28965	4,87%	0,63%
2938	Glikozitler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	9588	7640	7.371	-3,52%	0,16%
2939	Bitkisel Alkaloidler vb. Tuzları, Esterleri, Eterleri ve Diğer Türevleri	31.887	28.610	31.881	11,43%	0,69%
2941	Antibiyotikler	196.313	178.947	188.323	5,24%	4,08%
3001	Tedavide Kullanılan Guddeler ve Diğer Organlar; Heparin	24645	24614	24204	-1,67%	0,52%
3002	İnsan ve Hayvan Kanı, Serum, Aşı, Toksin Vb. Ürünler	1.052.351	1.267.887	1.384.159	9,17%	29,96%
3003	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Karıştırılmış İlaçlar (Dozsuz)	98.767	97.176	102.835	5,82%	2,23%
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	2.822.853	2.875.248	2.642.575	-8,09%	57,19%
3005	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte/Veterinerlikte Kullanılan Pamuk, Sargılar vs.	26.026	24.088	22.490	-6,63%	0,49%
3006	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Eczacılık Eşyası ve Müstahzarları	126.403	139.118	120.164	-13,62%	2,60%
Genel Toplam		4.497.958	4.743.418	4.620.650	-2,59%	100,00%

Kaynak: TÜİK

İlaç sektörü 2015 yılı ithalatımızda ilk sırada Almanya, ABD, İsviçre, Fransa ve İngiltere yer almaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Ülkelere Göre İlaç Sektörü İthalatımız

Sıra	Ülkeler	Değer (1.000 \$)			Değişim (%)	Pay (%)
		2013	2014	2015	(2014-15)	2015
1	Almanya	861.844	885.793	819.883	-7,44%	17,74%
2	ABD	508.661	601.229	560.343	-6,80%	12,13%
3	İsviçre	433.808	429.035	421.276	-1,81%	9,12%
4	Fransa	438.993	450.518	389.302	-13,59%	8,43%
5	İngiltere	228.613	299.636	307.111	2,49%	6,65%
6	İrlanda	246.215	280.780	301.007	7,20%	6,51%
7	İtalya	401.205	328.205	299.846	-8,64%	6,49%
8	G. Kore	51.825	137.716	225.789	63,95%	4,89%
9	Danimarka	127.519	160.342	164.356	2,50%	3,56%

10	İspanya	140.590	134.567	163.938	21,83%	3,55%
11	Belçika	219.870	167.910	161.312	-3,93%	3,49%
12	Çin	134.251	147.261	139.539	-5,24%	3,02%
13	Hindistan	137.694	135.681	125.619	-7,42%	2,72%
14	İsveç	120.779	112.612	97.297	-13,60%	2,11%
15	Avusturya	77.739	96.185	88.855	-7,62%	1,92%
16	Hollanda	73716	74.540	69.053	-7,36%	1,49%
17	Kanada	34.561	36.165	37.230	2,94%	0,81%
18	İsrail	37.069	35.634	33.270	-6,63%	0,72%
19	Avusturalya	31.759	31.635	31.734	0,31%	0,69%
20	Japonya	30.821	32.821	29.942	-8,77%	0,65%
Liste Toplamı		4.337.532	4.578.265	4.466.702	-2,44%	96,67%
Genel Toplam		4.497.958	4.743.418	4.620.650	-2,59%	100,00%

Kaynak: TÜİK

TİM 2023 İhracat Stratejisi kapsamında ilaç ve Eczacılık ürünleri sektörünün 2023 yılı hedefi 3,3 Milyar ABD Doları olarak belirlenmiştir.

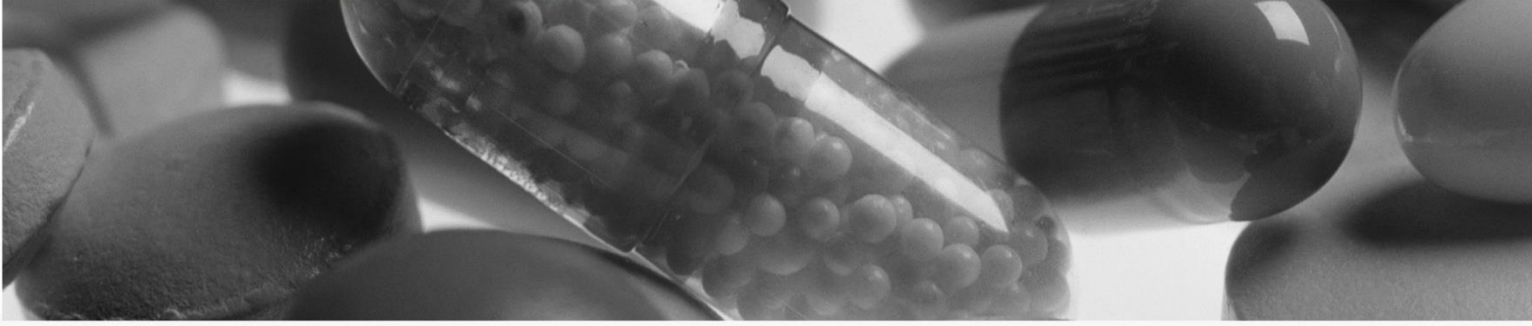
2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planında belirlenmiş olan, 25 adet öncelikli dönüşüm programlarından biri de "Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı"dır. Bu programla yüksek katma değerli ürün üretebilen, küresel pazarlara ürün ve hizmet sunabilen ve yurtiçi ilaç ve tıbbi cihaz ihtiyacının daha büyük bir kısmını karşılayabilen bir üretim yapısına geçilmesi amaçlanmaktadır.

Kaynaklar

- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (<http://www.sanayi.gov.tr>)
- International Trade Center (ITC), Trade-Map (<http://www.trademap.org>)
- IMS Health Market Insights (<http://www.imshealth.com>)
- İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (<http://www.ieis.org.tr>)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Adres: T.C. Ekonomi Bakanlığı
İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Telefon: +90 312 204 75 00
www.ekonomi.gov.tr
<http://blog.ibp.gov.tr>
İhracat İletişim Noktası: 444 43 63